

SIKKERHETSDATABLAD

Fosforsyre 25-85%

Seksjon 1: Identifikasjon av stoffet / blandingen og av selskapet / foretaket

Utgitt dato 08.02.2008
Revisjonsdato 23.03.2011

1.1. Produktidentifikasjon

Kjemikaliet navn Fosforsyre 25-85%
Kjemisk navn Uorganisk syre, kjemisk formel H₃PO₄
Synonymer Phosphoric acid, Orthophosphoric acid
REACH reg. nr. 01-2119485924-24
CAS-nr. 7664-38-2
EC-nr. 231-633-2
Indeksnr. 015-011-00-6
Formel H₃PO₄

1.2. Relevant identifiserte bruksområder for stoffet eller blandingen og bruk det frarådes mot

Bruk det frarådes mot Det frarådes ikke mot noe identifisert bruksområde.

1.3. Nærmere opplysninger om leverandøren av sikkerhetsdatabladet

Distributør

Firmanavn Hjelle Kjemi AS
Postadresse C Sundtsg 65
Postnr. 5004
Poststed BERGEN
Land NORGE
Telefon 55231300
Telefaks 55560210
E-post fpost@hjelle-kjemi.no
Hjemmeside <http://www.hjellekjemi.no>

1.4. Nødtelefon

Nødtelefon Giftinformasjonen:22591300

Seksjon 2: Fareidentifikasjon

2.1. Klassifisering av stoff eller blanding

Klassifisering i henhold til 67/548/EEC eller 1999/45/EC C R34
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS] Skin Corr 1B; H314

2.2. Etikettinformasjon

Farepiktogrammer (CLP)

Sammensetning på merkeetiketten Fosforsyre ...%:25 - 85 %
Signalord Fare

Faresetninger	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Sikkerhetssetninger	P260 Ikke innånd gass/damp/aerosoler. P280 Benytt vernehansker /verneklær/vernebriller/ansiktsskjerm. P315 Søk legehjelp umiddelbart. P303 + P361 + P353 VED HUDKONTAKT (eller håret): Tilsølte klær må fjernes straks. Skyll/dusj huden med vann. P305 + P351 + P338 VED KONTAKT MED ØYNE: Skyll forsiktig med vann i flere minutter. Fjern eventuelle kontaktlinser dersom dette enkelt lar seg gjøre. Fortsett skyllingen. P403 + P233 Oppbevares på et godt ventilert sted. Hold beholderen tett lukket.

2.3 Andre farer

Farebeskrivelse	Brann og eksplosjon: Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig.
Miljøeffekt	Produktet regnes ikke som miljøskadelig.
Andre farer	Se også seksjon 5, 11 og 12.

Seksjon 3: Sammensetning / opplysning om innholdsstoffer

3.2. Blandinger

Komponentnavn	Identifikasjon	Klassifisering	Innhold
Fosforsyre ...%	CAS-nr.: 7664-38-2 EC-nr.: 231-633-2 Indeksnr.: 015-011-00-6 Synonymer: Fosforsyre	C; R34 Skin Corr. 1B; H314 Note: B	25 - 85 %
Vann	CAS-nr.: 7732-18-5 EC-nr.: 231-791-2		15 - 75 %

Seksjon 4: Førstehjelpstiltak

4.1. Beskrivelse av førstehjelpstiltak

Generelt	I tilstilfelle bør lege kontaktes.
Innånding	Frisk luft, ro og varme. Kontakt lege hvis ikke alt ubehag gir seg.
Hudkontakt	Fjern tilsølt tøy. Vask straks huden med såpe og vann. Fortsett å skylle i minst 15 minutter. Etseskader skal behandles av lege.
Øyekontakt	Skyll straks med rikelige mengder vann i opp til 15 minutter. Fjern evt. kontaktlinser og åpne øyet godt opp. Transport til lege. Fortsett skyllingen under transporten.
Svelging	Gi straks et par glass melk eller vann hvis den skadde er ved full bevissthet. Fremkall ikke brekninger. Kontakt lege.

4.2. Viktigste symptomer og effekter, både akutt og forsinket

Informasjon til helsepersonell	Behandles som etseskader. Ved peroralt inntak må det ikke benyttes natriumbikarbonat, eller kalsiumkarbonat til nøytralisering.
Akutte symptomer og virkninger	Etsende. Danner blemmer og kan gi sårdannelse.
Forsinkede symptomer og virkninger	Samme som de akutte symptomene.

4.3. Informasjon om umiddelbar legehjelp og spesiell behandling som eventuelt er nødvendig

Annen informasjon	Sprut i øynene og svelging av mer enn ubetydelig mengde krever umiddelbar legehjelp.
-------------------	--

Seksjon 5: Tiltak ved brannslukning

5.1. Brannslukningsmidler

Passende brannslukningsmidler Karbondioksid (CO₂), vanntåke, alkoholresistent skum.

Uegnete brannslukningsmidler Bruk ikke samlet vannstråle.

5.2. Spesielle farer som stoffet eller blandingen kan medføre

Brann- og eksplosjonsfarer Produktet er ikke klassifisert som brannfarlig.
Kan danne giftige eller eksplosive damper i kontakt med enkelte metaller.
Hydrogengass. Kan utvikle meget giftige eller etsende damper ved oppvarming. Fosforforbindelser (PO_x).

5.3. Anvisninger for brannmannskaper

Personlig verneutstyr Bruk friskluftmaske når produktet er involvert i brann. Ved rømning brukes godkjent rømningsmaske. Se forøvrig seksjon 8.

Annen informasjon Beholdere i nærheten av brann flyttes straks eller kjøles med vann.

Seksjon 6: Tiltak ved utilsiktet utslipp

6.1. Personlige forholdsregler, verneutstyr og nødprosedyrer

Sikkerhetstiltak for å beskytte personell Benytt personlig verneutstyr som angitt i pkt. 8.

6.2. Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø

Sikkerhetstiltak for å beskytte ytre miljø Forhindre utslipp til kloakk, vassdrag eller grunn.

6.3. Metoder for opprydding og rengjøring

Metoder for opprydding og rengjøring Store mengder spill tas opp med absorberende materialer, f. eks. sand, kiselgur, sagespon.
Spill samles opp i egnede beholdere og leveres som farlig avfall (se seksjon 13).

6.4. Referanse til andre seksjoner

Andre anvisninger Se seksjon 7 og 8.

Seksjon 7: Håndtering og lagring

7.1. Forholdsregler for sikker håndtering

Håndtering Hell aldri vann direkte i produktet, dette kan føre til en kraftig reaksjon/koking. Ved fortynning skal produktet alltid helles forsiktig i vann.
Sørg for god ventilasjon. Unngå innånding. Unngå kontakt med huden og øynene

7.2. Betingelser for sikker oppbevaring, inklusiv eventuelle uforenligheter

Oppbevaring Lagres tørt og i lukkede beholdere. Oppbevares i originalemballasjen.
Unngå metaller som sink og aluminium. Stål. Tinn. Oppbevares på et kjølig, godt ventilert sted. Lagres beskyttet mot varme og direkte sollys. Lagres adskilt fra: Sterkt alkaliske produkter.

Kommentar, Lagringstemperatur Kommentarer: 93%: 35 - 42°C
85%: 28 - 42°C
80%: 15 - 42°C
<75%: Ingen oppvarming nødvendig

7.3 Spesifikk bruk

Anbefalinger Det er ikke identifisert bruk som krever tiltak for å ivareta sikker bruk utover det som er angitt i andre deler av sikkerhetsdatabladet

Seksjon 8: Eksponeringskontroll / personlig verneutstyr

8.1. Kontrollparametere

Tiltaks- og grenseverdier

Komponentnavn	Identifikasjon	Verdi	Norm år
---------------	----------------	-------	---------

Fosforsyre ...%	CAS-nr.: 7664-38-2 EC-nr.: 231-633-2 Indeksnr.: 015-011-00-6 Synonymer: Fosforsyre	8 t.: 1 mg/m ³	2009
-----------------	---	---------------------------	------

DNEL / PNEC

Testmetode	Innhold
DNEL	Gruppe: Konsument Eksponeringsvei: Innånding Eksponeringsfrekvens: Langsiktig (gjentatt) Type effekt: Lokal effekt Verdi: 0,73 mg/m ³
DNEL	Gruppe: Arbeidstaker Eksponeringsvei: Innånding Eksponeringsfrekvens: Langsiktig (gjentatt) Type effekt: Lokal effekt Verdi: 2,92 mg/m ³

8.2 Begrensning av eksponering på arbeidsplassen

Begrensning av eksponering på arbeidsplassen	Sørg for tilstrekkelig ventilasjon. Vask hendene etter hvert skift, og før spising, røyking eller bruk av toalett. Personlig verneutstyr bør velges i henhold til CEN-standard og i samarbeid med leverandøren av personlig verneutstyr
--	---

Åndedrettsvern

Åndedrettsvern	Ved utilstrekkelig ventilasjon: Bruk egnet åndedrettsvern med gassfilter, type E.
----------------	---

Håndvern

Håndvern	Benytt hansker av motstandsdyktig materiale, f.eks.: Neoprengummi. Nitrilgummi. Gjennomtrengningstid > 8 timer.
----------	---

Øye- / ansiktsvern

Øyevern	Ved fare for sprut bruk godkjente vernebriller.
---------	---

Hudvern

Annet hudvern enn håndvern	Benytt hensiktsmessige verneklær for beskyttelse ved mulig hudkontakt.
----------------------------	--

Termisk fare

Termisk fare	Mulighet for øyeskylling må finnes på arbeidsplassen. Det bør være dusj nær arbeidsplassen. Det oppgitte verneutstyr er veiledende. Risikovurderingen (Faktisk risiko) kan føre til andre krav.
--------------	--

Seksjon 9: Fysiske og kjemiske egenskaper

9.1. Informasjon om grunnleggende fysiske og kjemiske egenskaper

Tilstandsform	Viskøs Væske
Farge	Fargeløs
Lukt	Ingen lukt
pH (bruksløsning)	Verdi: < 2
Kommentarer, Smeltepunkt / smeltepunktintervall	Kommentarer: 85%: 21°C 83,5%: 10°C 81,2%: 0°C 75%: -20°C 25%: -10°C
Kommentarer, Kokepunkt / kokepunktintervall	Verdi: 260-268 °C
Relativ tetthet	Verdi: 1,69 g/cm ³
Kommentarer, Relativ tetthet	Kommentarer: 85%: v/20 °C. 83,5%: 1,65 g/cm ³

	81,2%: 1,64 g/cm ³ 75%: 1,58 g/cm ³ 25%: 1,15 g/cm ³
Løselighet i vann	Fullstendig løselig i vann
Kommentarer, Viskositet	TETTHET (kg/m ³) 40%-1200, 50%-1340, 75%-1570, 80%-1628, 85%-1690

9.2 Annen informasjon

Seksjon 10: Stabilitet og reaktivitet

10.1. Reaktivitet

Reaktivitet Lite reaktivt.

10.2. Kjemisk stabilitet

Stabilitet Stabil under normale temperaturforhold og anbefalt bruk.

10.3. Risiko for farlige reaksjoner

Risiko for farlige reaksjoner Ingen farlige reaksjoner er kjent.

10.4. Forhold som skal unngås

Forhold som skal unngås Hell aldri vann direkte i produktet - dette kan føre til kraftig reaksjon. Ved kontakt med metaller dannes hydrogengass som kan danne eksplosiv blanding med luft. Oppvarming.

10.5. Materialer som skal unngås

Materialer som skal unngås Baser. Metall og metallforbindelser. Enkelte plaststoffer, gummi og overtrekksmaling.

10.6 Farlige spaltningsprodukter

Farlige spaltningsprodukter Fosforoksid. Hydrogengass.

Seksjon 11: Toksikologisk informasjon

11.1 Informasjon om toksikologiske effekter

Toksikologisk informasjon

LD50 oral	Verdi: 1530 mg/kg Forsøksdyreart: Rotte
LD50 dermal	Verdi: 2740 mg/kg Forsøksdyreart: Kanin

Toksikologiske data fra komponenter

Øvrige helsefareopplysninger

Generelt Ved bruk representerer de etsende egenskaper den største faren.

Potensielle akutte effekter

Innånding	Irriterer luftveiene. Kan gi skader på slimhinner i nese, svelg, bronkier og lunger. Etseskader på tennene kan forekomme etter langvarig påvirkning.
Hudkontakt	Etsende. Kan gi allergisk kontakteksem.
Øyekontakt	Etsende. Damp eller sprut kan gi øyeskade, nedsatt syn eller synstap.
Svelging	Etsende ved svelging. Gir brennende smerter i munn, svelg og spiserør. Fare for store varige skader.

Forsinket / Repeterende

Allergi Allergisk eksem kan oppstå ved langvarig påvirkning.

Symptomer på eksponering

Annen informasjon Informasjon til lege: Forebygg syreskade i nyrene etter svelging.

Seksjon 12: Miljøopplysninger

12.1. Toksisitet

Økotoksisitet	Produktet er ikke klassifisert som miljøskadelig.
Akvatisk, kommentarer	Giftighet- vannorganismer: LC50: 100-1000mg/l

Toksikologiske data fra komponenter

12.2. Persistens og nedbrytbarhet

Persistens og nedbrytbarhet	Produktet består utelukkende av uorganiske forbindelser som ikke er bionedbrytbare.
-----------------------------	---

12.3. Bioakkumulasjonspotensial

Bioakkumulasjonspotensial	BIOAKKUMULERES IKKE i vannmiljø.
---------------------------	----------------------------------

12.4. Mobilitet i jord

Mobilitet	Løselig i vann.
-----------	-----------------

12.5. Resultater av PBT og vPvB vurdering

PBT vurderingsresultat	Ikke PBT / vPvB
------------------------	-----------------

12.6. Andre skadevirkninger

Andre skadevirkninger / annen informasjon	Utslipp av produktet til vann kan lokalt gi lav pH med fare for fiskedød.
---	---

Seksjon 13: Fjerning av avfall

13.1. Metoder for avfallsbehandling

Egnede metoder til fjerning av kjemikaliet	Leveres som farlig avfall til godkjent behandler eller innsamler. Koden for farlig avfall (EAL-kode) er veiledende. Bruker må selv angi riktig EAL-kode hvis bruksområdet avviker.
Emballasjen er klassifisert som farlig avfall	Ja
Avfallskode EAL	EAL: 06 01 04 fosforsyre og fosforholdige syrer
NORSAS	7131 Syrer, uorganiske
Annen informasjon	Søk råd hos lokale myndigheter ved håndtering av avfall. Benytt Avfallsforskriften.(Se §11 med vedlegg 1, Den europeiske avfallslisten, EAL). Emnet omfattes av forskrift om farlig avfall. Utslipp til miljøet bør om mulig forhindres.

Seksjon 14: Transportinformasjon

14.1. UN-nummer

ADR	1805
ICAO/IATA	1805

14.2. UN varenavn

ADR	FOSFORSYRE, LØSNING
IMDG	PHOSPHORIC ACID SOLUTION

14.3. Transport fareklasse

ADR	8
Farenr.	80
ICAO/IATA	8

14.4. Emballasjegruppe

ADR	III
ICAO/IATA	III

14.5. Miljøfarer

14.6. Spesielle forholdsregler for bruker

14.7. Transport i bulk i henhold til vedlegg II til MARPOL 73/78 og IBC-koden

Seksjon 15: Opplysninger om lover og forskrifter

EC-nr. 231-633-2

15.1. Forskrift / regelverk om stoff eller blanding i forhold til sikkerhet, helse og miljø

Referanser (Lover/Forskrifter)	<p>Forskrift om klassifisering, merking m.v. av farlige kjemikalier, fastsatt av Miljøverndepartementet og Arbeids- og inkluderingsdepartementet, 16.juli 2002, med senere endringer, gjeldende fra 21. juni 2010.</p> <p>Stoffene er klassifisert iht. Vedlegg VI til CLP-forordningen, (EU) nr. 1272/2008, den til enhver tid gjeldende utgave</p> <p>Utkast til implementering av Kommisjonens (EU) forordning Nr 453/2010 om endring av Forordning (EF) Nr 1907/2006 fra Europa-Parlamentet og Rådet om registrering, vurdering, godkjenning og begrensning av kjemikalier (REACH)</p> <p>Veiledning om administrative normer for forurensning i arbeidsatmosfære fra Direktoratet for Arbeidstilsynet, den til enhver tid gjeldende utgave.</p> <p>Avfallsforskriften, FOR 2004-06-01 nr 930, fra Miljøverndepartementet.</p> <p>ADR/RID veg-/jernbanetransport av farlig gods 2011, Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.</p> <p>Databladet er utarbeidet med basis i opplysninger gitt av produsenten.</p>
--------------------------------	--

15.2. Vurdering av kjemikaliesikkerhet

Vurdering av kjemikaliesikkerhet er gjennomført	Nei
---	-----

Seksjon 16: Andre opplysninger

Leverandørens anmerkninger	Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]: Skin Corr 1B;H314;
Klassifisering i henhold til CLP (EC) No 1272/2008 [CLP/GHS]	Skin Corr 1B; H314;
Liste over relevante R-setninger (i seksjon 2 og 3).	R34 Etsende.
Liste over relevante H-setninger (i seksjon 2 og 3).	H314 Gir alvorlige etseskader på hud og øyne.
Råd om særlig opplæring	Informasjonen i dette dokument skal gjøres tilgjengelig til alle som håndterer produktet.
Utfyllende opplysninger	PBT: Persistent, Bioakkumulerende og Toksisk (giftig) vPvB: veldig Persistent og veldig Bioakkumulerende
Ansvarlig for Sikkerhetsdatablad	Hjelle Kjemi AS